

ITALIA-klubi ry

15.1.2019

Riflessi d'Italia

ITALIA-klubi ry

Kotisivu: <https://italia-klubi.fi/>

FB: Italia-klubi

Osoite: Vuosikuja 4 as 26, 02200 Espoo

Pankkitili: FI88 1544 3000 0229 67

SISÄLTÖ

Uutisia Italiasta	
<i>Finlandia a Pitti Uomo</i>	3
Gianfranco Nitti	
 Matkailu	
Matka Nordic Travel Fair 2019	4
Ylva Rewell	
 Kirjallisuus ja kielinurkka – Kirjapiirin satoa	
<i>Dacia Maraini: Tre Donne. Una storia d'amore e disamore</i>	5
Vappu Isosomppi-Hakkarainen	
Kielinurkka: Sanontoja ja henkilökuvausta	12
Helena Hakola-Louko, Tarja Päivärinne	
 Esitelmät	
Helsingin työväenopisto	13
 Klubin uutisia	
Greta Holmström 1935-2018	14
Klubin kanssa oopperaan	15
Klubin kotisivut (email)	15
Seuraa Italia-klubia netissä	15

Päätoimittaja: Helena Hakola-Louko
hhl@louko.com

Finlandia a Pitti Uomo

Rolf Ekroth

Pitti Uomo a Firenze costituisce da tempo uno degli appuntamenti più prestigiosi al mondo per la presentazione di novità e proposte del settore della moda maschile. Anche nel 2019 la Finlandia ha partecipato all'evento, l'otto gennaio scorso, dopo il successo riscosso dal progetto *Guest Nation* del 2018. A Firenze **Rolf Ekroth**, 36 anni, designer finlandese, vincitore di concorsi internazionali, ha infatti presentato la propria collezione e, in contemporanea, è stato rilanciato il **leggendario marchio sportivo finlandese Terinit**, acquisito dallo stesso designer finnico.

Laureato alla **Università Aalto di Helsinki**, nel 2016 è arrivato in finale allo Hyères Fashion Festival. Dopo il successo riscosso al celebre festival francese, Ekroth ha disegnato una *capsule collection* per i grandi magazzini Galeries Lafayette di Parigi. Lanciata nella primavera del 2017, la collezione è fedele al

marchio di fabbrica del designer, ossia le influenze

sportswear futuristiche, e contempla **capi rainwear** e scarpe da ginnastica unisex. Nel 2018, Ekroth ha partecipato con altri designer finlandesi al progetto *Guest Nation* Finlandia organizzato in occasione di Pitti Uomo con una collezione realizzata in collaborazione con il **marchio di abbigliamento sportivo Halti**.

Le collezioni di Rolf Ekroth, ispirate agli anni della sua adolescenza, rendono omaggio all'hip hop anni '90, alla vela e agli *anime* (film animati). *Terinit* è uno storico brand finlandese di abbigliamento sportivo, fondato nel 1949. Negli anni Ottanta, il marchio era principalmente noto per i suoi capi da sci e salto con gli sci. Le proposte di Terinit hanno contribuito in misura sostanziale a costruire l'immagine degli sport invernali finlandesi e l'identità nazionale. La prima collezione è disegnata da Rolf Ekroth e trae ispirazione da quelli che negli anni Ottanta erano due dei principali sport invernali della Finlandia: **l'hockey su ghiaccio e il salto con gli sci**.

All'evento fiorentino è intervenuto anche **l'ambasciatore di Finlandia, Janne Taalas**.

Ma a Pitti Uomo aveva un suo spazio importante anche **l'eco-sostenibilità**, parola d'ordine anche nel mondo dello stile classico contemporaneo maschile. La ricerca tocca nuovi livelli di sperimentazione tecnologica, applicandosi a materiali creativi e alternativi, provenienti dalla pratica virtuosa del riciclo ma

Gianfranco Nitti

non solo. All'anima eco si unisce un'estetica curata che non deroga allo stile, ma inserisce dettagli futuristici come termonastrature, tessuti catarifrangenti e tagli laser. Tra i brand di Pitti Uomo che hanno fatto dell'eco-sostenibilità la loro cifra stilistica, notevole il marchio svedese Tretorn, insieme al finlandese **Makia**, che hanno lanciato a Pitti Uomo una **collezione sailing** denominata **Åland**. L'ottica della **Peace Islands Collection** è iper-sostenibile: **parte della vendita andrà alla fondazione John Nurminen per un Mar Baltico pulito**. E gli impermeabili sono in poliestere riciclato.

La *Peace Islands Collection*, che comprende **abbigliamento da pioggia, stivali, maglioni e accessori**, è ispirata ad *Åland*, un arcipelago del Mar Baltico situato tra Svezia e Finlandia, e ruota attorno ai temi della pacifica vita marina e alla cultura della navigazione, ma parla anche di pace e sostenibilità. L'idea è emersa quando Tretorn e Makia hanno avuto modo di scoprire le affinità che li univano e li collegavano a questo luogo unico. **Åland**, appartenente alla Finlandia ma di lingua svedese, un **punto d'incontro per gli appassionati di vela di mentalità eco**.

Lähde:

[La Rondine - 11.1.2019](http://www.larondine.fi/index.php/9-events/280-finlandia-a-pitti-uomo?fbclid=IwAR37hRxJMEuBNKRvICU395FMABXc-WzNXnt2gADy6AamweyXvIDm2FqmmJA)

[http://www.larondine.fi/index.php/9-events/280-finlandia-a-pitti-uomo?](http://www.larondine.fi/index.php/9-events/280-finlandia-a-pitti-uomo?fbclid=IwAR37hRxJMEuBNKRvICU395FMABXc-WzNXnt2gADy6AamweyXvIDm2FqmmJA)

[fbclid=IwAR37hRxJMEuBNKRvICU395FMABXc-WzNXnt2gADy6AamweyXvIDm2FqmmJA](http://www.larondine.fi/index.php/9-events/280-finlandia-a-pitti-uomo?fbclid=IwAR37hRxJMEuBNKRvICU395FMABXc-WzNXnt2gADy6AamweyXvIDm2FqmmJA)

Matka Nordic Travel Fair 2019

Matka Nordic Travel Fair on Pohjois-Euroopan suurin matkailualan tapahtuma, joka järjestetään Helsingin Messukeskuksessa 17.-20. tammikuuta 2019. Yleisölle tapahtuma on avoinna perjantaina 18.1. klo 9-19, lauantaina 19.1. klo 10-18 ja sunnuntaina 20.1. klo 10-18.

Italiaan matkailumaana voi tutustua seuraavilla osastoilla:

- **Italian State Tourist Board**, ENIT, osasto 6 a 80. Siellä tapaatte myös klubimme jäsenen **Ylva Rewellin** Piemonten Albasta.
- Ameno Oy, osasto 6 d 78
- B-Italian - Plus DMC Group, osasto 1 b 10
- Finlandia - Italia ry, osasto 7 kg8
- La Strada Travels, osasto 6 b 90
- L'ABC del Gusto di Bruno & Scisci Paolo, osasto 7 ti58
- Marche Holiday, 6 b 91
- Italialaisen keittiön alku -esitys on Norwegian Stage:lla sunnuntaina klo 14.30
- Asunnon ostoon Italiassa voi tutustua tapahtumissa, jotka järjestetään Home Abroad Stage - tilassa seuraavina aikoina:
 - o Pe 18.1. klo 15.20
 - o La 19.1. klo 11.00
 - o Su 20.1. klo 16.20

Tarkista ajat ja paikat paikanpäällä tai Matka - tapahtuman verkkosivuilta <https://matka.messukeskus.com>

Vappu Isosomppi-Hakkarainen

**Dacia Maraini: Tre Donne.
Una storia d'amore e disamore**

Dacia Maraini on tällä hetkellä Italian kirjallisuuden merkittävimpiä kirjailijoita. Kirjojen lisäksi hän on tehnyt käsikirjoituksia, toiminut dramaturgina ja julkaissut runoja. Hän syntyi v. 1936 Fiesolella (Firenze).

Kirjailijan isä Fosco Maraini oli etnologi, antropologi, vuorikiipeilijä ja kirjailija, puoleksi italialainen, puoleksi unkarilais-puolalainen ja äiti Topazia Alliata di Salaparuta oli sisilialainen prinsessa ja taidemaalari.

Marainin perhe muutti 1938 Japaniin perheen isän aasialaisten kansojen tutkimusten takia ja koska vanhemmat eivät hyväksyneet silloin Italiassa vallassa ollutta fasismia. Tokiossa he kuitenkin joutuivat kuulus-teluihin, kun kieltäytyivät tunnustamasta Mussolinin Salòn tasavaltaa, joka oli liittoutunut Japanin valtion kanssa. Seurauksena oli, että koko perhe, vanhemmat ja kolme tytärtä, joista Dacia vanhimpana, suljettiin keskitysleiriin kahdeksi vuodeksi (1943 -1946). Kokemuksia keskitysleiristä kirjailija kuvaa teoksessaan *La nave per Kobe*. Vangittujen olot olivat ankeita, vankisaleissa majoitus oli lavoilla, joissa ei ollut patjoja, ainoana vuodevaatteena likainen ja täinen peitto. Sodan

päätyttyä perhe palasi Italiaan ja asettui Sisiliaan äidin kotiseudulle Bagheriaan lähelle Palermoa. Muutaman vuoden kuluttua Dacian vanhemmat erosivat, isä muutti Roomaan ja Dacia 18-vuotiaana perässä. Sitten Dacia opiskeli arvostetussa naisten sisäoppilaitoksessa L'Istituto Statale della SS. Ammuniziatassa Firenzessä.

Dacia Maraini oli nelisen vuotta naimisissa taidemaalari Lucio Pozzin kanssa Milanossa. Myöhemmin hänen kumppaninaan oli kirjailija Alberto Moravia 1962-1983 ja näyttelijä Giuseppe Moretti (-2008).

Dacia Marainin ensimmäinen teos oli 1962 ilmestynyt *La Vacanza* ja heti perään seuraavana vuonna *L'età del malesser*, joka sai Formentor-palkinnon. Sen jälkeen palkintoja on tullut useita, mm. Strega v. 1999, teoksesta Buio, joka käsittelee lapsiin kohdistuvaa väkivaltaa ja pahoinpitelyjä. Viimeisin teos on viime vuodelta *Il diritto di morire*. Siinä aiheena on eutanasia (kuolinapu).

Johtavia teemoja Dacia Marainin teoksissa ovat naisten henkilökohtainen vapaus (mm. abortti ainoana optiona), naiseen kohdistuvan vallan väärinkäyttö (oleminen seksiohjattuna, väkivalta, raiskaus) ja väärinkäytön vaikutus naiseen, naisten vaientaminen yhteiskunnassa ja eristäminen (esim. äitiys eristämismuotona). Kirjailija luokiteltiin aluksi pre-feministiksi, nykyään feministiksi.

Lukuisten teosten joukossa mainitaan trilleri *Il treno per Helsinki* vuodelta 1984, joka on käännetty viidelle kielelle, ei kuitenkaan suomeksi.

Nyt käsiteltävä Marainin kirja *Tre donne* ilmestyi v. 2017 ja siitä on otettu useita painoksia.

Tre donne. Una storia d'amore e disamore.

Kolme naista, Kertomus rakkaudesta ja piittaamattomuudesta (välinpitämättömyydestä, rakkaudettomuudesta).

Päähenkilöt ovat nonna Gesuina, tytär Maria ja tyttärentytär Lori. Henkilöt muodostavat kolmen hengen talouden kaupungissa kerrostalon kolmannessa kerroksessa, missä jokaisella on oma huone. Tapahtumat sijoittuvat 2010-luvulle. Perhe elää vaatimatonta ja yksitoikkoista elämää, kunnes tapahtuu järkytys, joka mullistaa arkipäivän ja muuttaa kaiken.

Gesuina

Pääasiallisena kertojana on Gesuina, joka kertoo puhekielellä asiat nauhurilleen, koska se on ainoa, joka häntä kuuntelee. Ehkä hän on hiukan juoruileva tai niin kuin Lori sanoo, sotkeutuu joka asiaan.

Gesuinalla oli ollut nuoruudessaan lyhyt ura näyttelijättärenä kiertävässä teatterissa. Hän esiintyi **Mirandolina**na samannimisessä 1950-luvun italialaisessa koomisessa oopperassa. Näytelmän pääaihe oli flirttailu ja se perustui venetsialaisen Carlo Gordonin näytelmään *La locandiera* (1753). Sodan jälkeen uudelleen lämmitettynä se saavutti suuren suosion. Sittemmin kappale häipyi unholaan uusien tuulien mukana, eikä nykyään kukaan nuori ihminen tiedä siitä mitään.

Teatterissa hän oli tutustunut komeaan Giacomo Cascadeihin ja saanut tämän kanssa tyttären, Marian. Mies oli juhlittu sankari näyttämöillä. Turneet veivät miehen kuitenkin välillä pitkäksikin aikaa maailmalle, mutta hän palasi Gesuinan luo, kun terveys alkoi reistailla. Gesuina hoiti häntä loppuun saakka, vaikka Giacomo suostui tunnustamaan isyytensä vasta kuolinvuoteellaan ja jätti jälkeensä vain velkoja. Lorin mielestä nonna oli

hölmö rakastuessaan sellaiseen taulapäähän kuin Giacomo Cascadei.

Nyt Gesuina on noin 60-vuotias, eikä lainkaan perinteinen mummo. Hän pukeutuu kuin nuori tyttö, mikä ärsyttää tyttärentytärtä Loria. Gesuina julistaa olevansa persona libera = vapaamielinen, emansipoitunut nainen. Toimeentulonsa hän ansaitsee pistämällä lääkkeitä. Varsinaista koulutusta hänellä ei ole työhön, eikä siksi voi laskuttaa, mutta hänellä on asenne, jonka turvin hän tekee luotettavan ja osaavan vaikutuksen, ja avun tarvitsijat maksavat halunsa mukaan. Hän on ylpeä taidostaan. Nuoruudessaan Gesuina olisi halunnut opiskella medisiinää, mutta hänen äitinsä oli ollut vastaan.

Naapurissa on leipomo, jossa Gesuina käy joka päivä, ja leipuri Simone – 30 vuotta Gesuinaa nuorempi – on jonkinlainen heila. Simone vetää Gesuinan leipomon takahuoneeseen ja suutelee, mutta osoittautuu impotentiksi. Gesuina ihailee erityisesti Simonen pyöreitä huulia ja hänen suutelemistaitoaan. Simonen mieliruno on Catulluksen kuuluisa runo tuhannesta suudelmasta.

Eräänä päivänä Simone ei enää suutele Gesuinaa ja hän saa tietää, että Simonella on nuori morsian. Nuori nainen on kalpea kuin haamu, laiha ja riutuneen näköinen. Gesuina kysyy suorasukaiseen tapaansa miten seksi sujuu ja Simone vastaa vältellen. Gesuina ei vähään aikaan käy leipomossa, mutta kerran sinne poiketessaan Simone hymyilee vihjailevasti. Käy ilmi että pari odottaa lasta ja on menossa vihille. Ettäkö onnistuitte, kysyy Gesuina, joten kuten, vastaa Simone. Leipurin toive on saada poika. Itse asiassa Simone ei välitä yhdynnästä, kunhan saa vain suudella. Simonella ja Gesuinalla on yhteinen salaisuus: Catulluksen runo. Gesuina huokaa: voi kun löytäisin toisen leipurin, joka suutelisi kuten hän.

Netissä Gesuina tutustuu Filippoon, kahvilanpitäjään toisessa kaupungissa. Tästä

tulee etäheila, vaikkeivät he koskaan tapaa. Filippo on naimisissa ja hänellä on kaksi lasta, mutta heillä ei Filippoon mukaan ole ollut mitään vaimonsa kanssa vuosiin. Filippo lähettää kuviaan Gesuinalle ja hänellä on pyöreät huulet kuin Simonella. Filippo haluaisi tutustua Gesuinaan paikan päällä, mutta tämä epäröi. Filipposta tulee sitkeä ihailija, josta Gesuina ei jonkin ajan kuluttua tahdo päästä eroon.

Maria

Maria on Gesuinan tytär, joka elättää perhettään kääntäjänä. Maria on leski. Hänen miehensä oli urheilutoimittaja, joka kuoli 38-vuotiaana leukemiaan. Heidän tyttärensä Lori oli silloin 3-vuotias.

Parhaillaan Marialla on työn alla Gustav Flaubertin *Madame Bovary* italiaksi. Flaubertin tunnettu teos ilmestyi Ranskassa vuonna 1857 ja siitä on tehty monta italiannosta. Kirjailija Maraini oli itse erittäin kiinnostunut tästä Flaubertin teoksesta ja julkaisi oman tutkielmansa Emma Bovarysta nimellä *Cercando Emma*. Maria hallitsee useita kieliä ja lukee valtavasti kirjallisuutta (lukee kuin tapiiri, sanoo tytär Lori). Maria tekee töitä intensiivisesti, usein jopa 13 tuntia päivässä, eikä hänellä ole juuri aikaa tyttärensä asioihin. Samalla hän käytännössä vastaa perheestä. Taloudellinen tilanne on horjuva ja velkaa on joka kauppaan.

Joulu on tulossa, Maria uurastaa työnsä kimpussa ja jouluvalmistelut ovat Gesuinan varassa. Tarkoitus on, että joulun jälkeen Maria lähtee pitkäaikaisen miesystävänsä Françoisin kanssa Hollantiin. He tapaavat muutaman kerran vuodessa, useimmiten yhteisillä matkoillaan eri maihin. Maria lähettää aina matkakertomuksia kotiin äidilleen ja tyttärelleen. Gesuinaa ei erityisemmin miellytä kuvaukset Aasian kehittymättömistä oloista, eikä se kuinka vähällä rahalla voi matkustaa.

Maria on syvästi rakastunut Françoisiin (rakastunut kuin käki, sanoo Lori). François Colin on noin nelikymppinen, liikealalla, matkustaa paljon työnsä takia. Hänkin harrastaa kirjallisuutta. Maria pitää hänen äänestään, joka voisi olla näyttelijän, tai hän voisi olla filosofi tai psykiatri. Maria kirjoittaa hänelle mustekynällä pitkiä kirjeitä, sillä mustekynä on henkilökohtaisempi. Marian ilmaisussa kuultaa paljon lukeneen ääni.

Muutaman kerran François on pistäytynyt Cascadein ovella. Nyt hän on tulossa heille viettämään joulua. Hän on kertonut taustastaan hyvin vähän. Komea ja miellyttävä François tekee vaikutuksen Gesuinaan, hän on suorastaan hurmaantunut. François osaa käyttäytyä sivistyneesti, puhuu italiaa hitaasti ranskalaisella korostuksella. Tosin suorapuheisen Lorin mielestä äidin ranskalainen ystävä on naurettava.

Maria on uupunut. Hän valittaa, että pitäisi saada käännöstöyö valmiiksi vuoden loppuun mennessä. Hän tuntee itsensä yksinäiseksi, toisaalta hän rakastaa perhettään ja sitten vihaa. Françoisille hän kirjoittaa: olemme kaaoksen armoilla. Välillä hän kiroaa Flaubertia: oliko Emma Bovary itsensä vihollinen?

Joulun jälkeen François ottaa kaksi kuukautta lomaa ja he matkustavat Marian toiveen mukaisesti Hollantiin. Maa ihastuttaa häntä.

Lori

Tyttären tytär Lori on 17-vuotias koululainen. Suunnilleen samanikäisenä Gesuina oli näyttämöllä Mirandolinana ja innokkaana pitämään hauskaa. Nonnan mielestä Lori muistuttaa isoisäänsä. Hän on itsepäinen ja suorapuheinen. Jos nonnaa voisi luonnehtia prefeministiksi, niin Lori on feministi.

Lori kirjaa päivän tapahtumia päiväkirjaansa, eikä halua että kukaan lukee sitä. Samalla hän tarkkailee nonnaa, joka taas omalta

osaltaan vahtii leipuri Simonea ja tämän morsianta. Aina kun on tilaisuus, nonna kurkistaa Lorin päiväkirjaan. Äidin mielestä Lori saa pitää yksityisyytensä.

Kun Gesuina kertoo elämästään nauhurilla, Maria lähettää käsinkirjoitettuja kirjeitä rakastetulleen ja perheelleen ja Lori taas vatvoo asioitaan päiväkirjoissaan. Vain käännöksen tekstit Maria kirjoittaa tietokoneella, vaikka Lori yrittää tyrkyttää hänelle omaa kannettavaansa. Lorin poikaystävä ja koulukaveri on Tulù. Nonna saa tietää, että toinen koulukaveri, Mario, on tatuoinut lohikäärmeen Lorin selkään. Nonna paheksuu sitä. Myös Tulùlla on tatuointeja. Nonna on huolissaan kun ei oikein tiedä mikä tämä Tulù oikein on miehiään. Tulù'n varakkaat vanhemmat ovat ostaneet pojalleen oman asunnon, mutta mahtaako Tulùlla olla muita tyttöystäviä, pohtii nonna.

Joululomalla Tulù kertoo, että koulu menee huonosti ja että hän aikoo lähteä Saksaan töihin. Velikin lähti Englantiin ja serkku Etelä-Afrikkaan. Hän haluaisi luoda tulevaisuuden Saksassa. Tuttu kaveri koulussa oli tutkinnon jälkeen perustanut maatilan jossa oli lehmiä, kanoja ja muita kotieläimiä. Sellainen maalaiselämä kiinnostaisi Tulùä. Rahat kaveri oli lainannut vanhemmiltaan.

Nonna haluaa tietää enemmän Tulùsta, minkä näköinen poika on, toivottavasti vahvatukkainen, ettei jo kolmikymppisenä ole kalju, niin kuin Lorin isä. Mutta Lori haluaa vain pitää hauskaa poikaystävänsä kanssa, kuten nonnan nuoruuden roolihahmo Mirandolina. Nonnan mielestä Lori ja François katselevat toisiaan liikaa. François kuljettaa Loria Marian autolla kouluun.

Lori on toivonut joululahjaksi koiranpentua, mutta äiti ja nonna vastustavat sitä. Lorilla oli sille jo nimikin valmiina. François sai tietää Lorin toiveesta ja hakee pennun koirien löytötalosta. Lori on ihastunut koiranpentuunsa, jonka hän ristii Prometeoksi. Koira viedään eläinlääkärille tarpeellisten rokotusten

saamiseksi. Siellä selviää, että pentu onkin narttu ja noin viiden kuukauden ikäinen. Lori ei halua muuttaa nimeä. Äiti oli kertonut tarinan antiikin Prometeuksesta, jonka kaunis ystävyys ihmisiin miellytti Loria, vaikka Prometeuksen kohtalo olikin kauhistuttava.

Lorin työnä on hoitaa ja huolehtia pennusta ja homma hoituu vaihtelevasti. Nonna ei tykkää koirasta, josta tulee siivottomuutta. Mutta Lorin mielestä pentu on ihana, sitä on kiva ulkoiluttaa.

Nonna havaitsee, että Lorin käytös on jotenkin muuttunut, olisiko koiranpentu vaikuttanut käyttäytymiseen. Lori sen sijaan ihmettelee, eikö äiti näe mitä tapahtuu hänen nenänsä alla, hänen kodissaan, hänen tyttärensä ja Françoisin välillä.

Tammikuussa kun äiti ja François ovat lähteneet Hollantiin, Prometeo ilahduttaa Loria. Ikävä vain että Tulù on allerginen koiran karvoille. Sitten Prometeo alkaa oksennella ja lopulta se kuolee.

Lori aavistaa tulleen raskaaksi, mutta ei halua uskoa sitä. Mielessä velloo kysymys isästä: Tulù? François? Nonna kuulustelee häntä tapahtumista. Lori kertoo, että kerran kun François vei hänet kouluun autolla, hän ja François saivat päähänsä naida noin vain. Kyseessä ei ollut rakkaus, naitiin vain kerran. Tulù oli Saksaan lähtiessään jättänyt avaimensa Lorille ja niin he päättivät mennä Tulùn asuntoon ja rakastella Tulùn vuoteessa, niin kuin hän ja Tulù olivat tavallisesti tehneet.

Tiedettiin, että François rakasti Mariaa. Tulù ei kuitenkaan ollut lapsen isä, siitä Lori oli varma. Mutta miksi he eivät käyttäneet mitään ehkäisyvälinettä, tiukkaa nonna. No, tilanne oli tullut niin nopeasti, ettei se ollut tullut mieleen. Isä on siis François, äidin rakastettu. Ongelma on, miten kertoa asia Marialle, joka on täysin uppoutuneena madame Bovaryn rakkaussotkuihin.

Nonna on sitä mieltä, että jos asian kertoo tuosta noin vain suoraan Marialle, se merkitsee

kuolemaa. Lori miettii aborttia, se inhottaa. Silloin asia ei ehkä tulisi kenenkään tietoon, mutta nonna ei pidä sitä hyvänä ratkaisuna. Mutta miten kertoa asia Françoisille, joka on vastuullinen tästä kauheasta tapahtumasta. Lori on kyllä tykännyt Françoisista, mutta ei halunnut tehdä tällaista äidille. Hän ei halua valehdella. François oli aiemmin sanonut nonnalle, että Lori on kokematon, joka ei näe nenäänsä pitemmälle.

Helmikuun lopulla Maria ja François palaavat Hollannista runsaine tuliaisineen. Illalla he kertovat matkastaan. Nonnan kanssa tulee kiista ihmisruumiin haluista. Lori paasaa, että ruumis ottaa ja tekee mitä haluaa. Tahto sen sijaan luulee, että aivot ohjaavat ruumista, mutta aivoilla pitää olla etusija tahtoon nähden. Jos annat halujen ohjata sinua, olet peto. Nonna, sanot olevasi tietoinen omien tekojesi seurauksista? Jos olisit ollut vähänkin järkevä, et nyt itsekin olisi sotkussa.

Lori miettii edelleen miten kertoa äidille raskaudestaan. Luontevaa tilaisuutta ei tunnu löytyvän. Nonna hoputtaa. Lori haluaa totuuden, ei salailua. Nonna miettii, että pienen uskottomuuden voisi ehkä kestää, mutta jos uskottomuus tuottaa lapsen, tulevaisuus tulee monimutkaiseksi ja ennalta-aavistamattomaksi. Mitä tekee Maria kun hän saa tietää, että hänen rakkaimpansa François on maannut hänen rakkaimpansa Lorin kanssa ja he kaksi ovat suuressa salaisuudessa saamassa lapsen.

Nonna kysyy taas, onko Lori kertonut asian äidilleen. Ei vielä. On kulunut kolme kuukautta ja ajatus abortista on tullut aina vain mahdollisemmaksi. Nonnasta tuntuu, että hänen olisi pitänyt saada perhe järjestykseen. Nonna pyörittelee Lorin tapausta jatkuvasti mielessään. Lori ei pelkää tulla aviottomaksi äidiksi.

Samaan aikaan Filippo astuu taas kuvaan ja vaatii koko ajan saada tietää mitä Gesuina tekee ja minne menee. Filippo on sotkenut omat perheasiansa. Pitäisikö paljastaa

Filippolle, ettei Gesuina ole nelikymppinen, niin kuin oli kertonut, vaan täyttänyt 60, ja että hänellä on toinen, Simone. Tulisiko Filippo veitsi ojossa tappamaan hänet ja Simonen?

Nonna miettii, ovatko naiset sisäistäneet yhdessä elämisen tunteen eri tavalla kuin miehet, jotka ovat ottaneet naisen ruumiin omaksi mielihyväkseen. Nainen, joka karkoittaa miehen ja osoittaa vastahakoisuutta ja riippumattomuutta, herättää miehissä raivoa, omistushalua ja herruutta. Mutta tämä näyttää minusta Marian ajattelulta, pohtii Gesuina, vähemmän tavallista minulle, luonteelleni ja ajatustavalleni. Onko Lorin raskaus saanut minut muuttamaan ajatustapaani?

Maria kirjoittaa Françoisille kummallisesta salaisuudesta talossa. Joulun maissa kaikki olivat iloisia, mutta nyt on jotain painostavaa. Hän epäilee ensin, että alakuloisuus talossa johtuu koiranpennun kuolemasta, leipuri Simonen naimisiinmenosta tai ehkä se koskee häntä. Maria näkee outoja painajaisia ja hänelle tulee epäilyjä Françoisin suhteen. Maria kirjoittaa Françoisille, ettei tiedä juuri mitään miehestä, jolle hän on kertonut perheestään kaiken. Sen hän tietää, että Françoisin äiti on kuollut ja François elää halvaantuneen setänsä kanssa. Maria ei ole koskaan käynyt Françoisin kotona Lillessa, eikä nähnyt edes kuvaa hänen äidistään. Jokapäiväisestä elämästään François ei ole ikinä kertonut. Hän on usein sanonut Marialle, että rakkaus on ainoa totuus heidän välillään. Marialla on mielikuva, että he ikään kuin riippuvat keveässä sateenkaarenväriseessä kuplassa, joka voisi puhjeta minä tahansa hetkenä.

Lori päättää kirjoittaa äidilleen totuuden koska ei ääneen pysty sitä kertomaan. Ensimmäin hän sanoo, että rakastaa syvästi äitiään. Sitten hän kertoo, että hän heittäytyi itsekkään lapsen mielellä väärään maailmaan. Lori paljastaa, että hän ja François olivat rakastelleet, ja tuosta typeryyden hetkestä syntyy lapsi. Tätä salaisuutta Lori on salannut kuukausia ja siksi

hän on tuskasta kuolemaisillaan. Hän ei rakasta Françoisia eikä tämä häntä. Jos äiti niin haluaa, hän hommaa itsensä pois lapsen kanssa ja ilman miestä. François ei tiedä tästä lapsesta ja jos äiti niin haluaa, se jää nonnan, äidin ja Lorin väliseksi salaisuudeksi ja pyytää, ettei äiti vihaiisi häntä. Sitten Lori pyytää äidiltään vastausta. Hän hyväksyisi vastauksen vastaansanomatta.

Kun Maria on lukenut Lorin kirjeen, hän ottaa kourallisen unipillereitä ja menettää tajuntansa. Pulssi sykkii heikosti. Nonna soittaa ambulanssin. Sairaalassa Marialle tehdään vatsahuuhtelu, hän on kuin kuollut, mutta kuitenkin hengissä. Näyttää, että Maria ehkä sittenkin jää henkiin.

Lori pelkää äidin kuolevan. Myös François tulee sairaalaan, istuu kalpeana tuolilla ja katselee käsiään. Ei puhu, näyttää murtuneelta. Françoisille on selvinnyt, että Lori on raskaana ja luettuaan Lorin äidilleen kirjoittaman kirjeen, hän tajuaa olevansa tulevan lapsen isä.

François on Marian luona viikon päivät, lähtee sitten, hiljaisena ja kalpeana. Hän välttää kontaktia Loriin, joka haluaisi kysyä Françoisilta oliko pahasti kirjoittaa asia äidille, mutta tämä ei puhu eikä kuuntele. Joskus François soittaa ja kysyy Marian vointia, mutta ei ikinä mitään vauvasta.

Koska Marian tilanne sairaalassa on muuttumaton, lääkäri haluaa Marian siirrettäväksi kotiin. Gesuina melkein itkee ilosta, kun saa tyttärensä kotiin hoidettavaksi. Kotiin tuodaan tarvittavat laitteet ja lääkkeet. Hoitajat käyvät päivittäin. Tatuoitu Angelo on ripeä ja ammattimainen, Alessia taas hidas. Hoitaja neuvoo Gesuinalle miten laitteita käytetään. Angelo hoitaa Mariaa, Alessia pitää paikkoja kunnossa. Lori kysyy lääkäriltä, miten kauan tilanne kestää. Muutaman kuukauden, ehkä vuoden, vastaa lääkäri. François soittaa yhä harvemmin.

Gesuina on jo melkein unohtanut leipurin. Kun Simone ei saa lasta vaimonsa kanssa, hän ajattelee alkavansa elää Gesuinan kanssa.

Gesuina vastustaa, koska hänellä on koomassa oleva tytär kotona, Simone on impotentti ja Gesuina on vanha. Catullus kuitenkin yhdistää heitä.

Eräänä päivänä kustantajalta tulee Marian kirja painettuna. Gesuina nostaa kirjan Marian vuoteelle, kuvailee kirjan kaunista kantta ja muistuttaa suuresta työmäärästä, minkä Maria oli nähnyt käännöstyönsä parissa. Gesuina huomaa, että Mariaa ei voi jättää yksin, sairaanhoitajiin ei voi luottaa. Kun hän on kahdestaan Marian kanssa, hän lukee tälle ääneen muutaman sivun Rouva Bovarya. Maria on liikkumaton, mutta joskus tuntuu kuin hän kuulisi. Lori oli kerran sanonut, että Maria on kuin prinsessa Ruusunen, joka odottaa prinssiltä suudelmaa.

Lapsi syntyy syyskuun alussa ennenaikaisesti, ja on onneksi terve. Lori nimeää pojan Prometeoksi, menetetyn koiran muistoksi. Nonnan mielestä Prometeo ei ole sopiva nimi lapselle, mutta Lori pitää siitä kiinni. Lori ei halua, että nonna soittaisi Françoisille. Lapsi on yksin hänen, eikä kuulu muille, François ei ole koskaan osoittanut kiinnostusta lasta kohtaan.

Nonnalla on melkoisesti puuhaa, pitää hoitaa pistokset ja muut palkkatyöt, hoitaa ostokset ja ruoanlaitto, hoitaa vauvaa Lorin nukkuessa, lukea Flaubertia Marian sängynpäässä. Gesuinan työ on muuttunut vaativammaksi, ja vihdoinkin viimein hän osallistuu sairaanhoidon kirjekurssille, opettelee antamaan suonensisäisiä pistoksia, hoitamaan makuuhaavoja, tekemään kotisairaanhoitoa maksullisena, mittaamaan verenpainetta, lääkitsemään palovammoja.

Kuukausien kuluttua Maria avaa silmänsä, katsoo nonnaa mutta ei näe häntä, silmäilee ympärilleen, irvistää tuskasta ja sulkee sitten silmänsä. Gesuina huudahtaa tyttärensä nimen, mutta Maria ei ole enää läsnä. Sormet vain naputtavat lakanalla muutaman sekunnin, kuin hän soittaisi mielikuvituspianoa. Lori ei usko

tapahtunutta. Hän on varma, että menee ainakin kolme vuotta ennen kuin Maria herää. Sitten kun hän kuolee, hänet haudataan jollekin kaukaiselle hautausmaalle. Mutta Gesuina uskoo, että Maria paranisi jonakin päivänä. Nonna tuntee huolta koomassa makaavasta tyttärestään ja pienestä Prometeosta ja siitä miten he tulevaisuudessa pärjäävät. Lori ei tiedä mitään työnteosta, ennen äiti huolehti hänestä käännöstöillään ja nyt nonna sairaanhoidollaan. Siinä heidän jutellessaan ja tulevaisuutta pohtiessaan ja välillä nauraessaan kuului Marian huoneesta pieni naurahdus. He rientävät katsomaan. Marian silmät ovat kiinni, mutta pieni hymyn kare on huulilla ja kurkku korahtaa. Nonnalle ja Lorille kihautavat kyyneleet silmiin ja he itkevät onnesta, niin tekee myös lapsi.

Romaani päättyy tähän ja lukija jää miettimään, miten elämä kolmen naisen kesken tulee jatkumaan. Selviääkö Maria? Ehkä vammautuu? Kuinka kauan Gesuina jaksaa hoitaa perhettään? Kuka huolehtii Prometeota, kun Lori menee kouluun? Lorihan kuvitteli käyvänsä koulua lapsi kainalossa. Tai jos hän lopettaa koulunkäynnin ja menee töihin, niin mitä töitä hän voisi saada. Mikä on Françoisin salaisuus? Oliko hänellä perhe tai jokin muu salaisuus, josta hän ei halunnut puhua.

Kirjapiirin tammikuun tapaaminen pidettiin vastavalmistuneessa Keskustakirjasto Oodissa. Vappu Isosomppi-Hakkaraisen viihdyttävä esitelmä herätti runsaasti keskustelua teoksesta. Kirjaa verrattiin jopa Tšehovin näytelmään *Kolme sisarta*. Koska kirjan loppu jäi ”roikkumaan ilmaan”, kaivattiin jatko-osaa, joka toisi selvyyttä perheen tuleviin edesottamuksiin. Toisaalta avoin loppu antaa kullekin lukijalle mahdollisuuden keksiä haluamansa jatkon kirjalle.

Todettiin vauvan syntymän merkitsevän juonen käännekohtaa, *peripeteiaa*, joka esiintyi jo Aristoteleen tragedian analyysissä antiikin aikoina. Lorin kirjettä Maria-äidille taas voidaan analogisesti pitää totuuden paljastumisena, *anagnoriksena*. François haluttiin kirjapiirissä saada vastuuseen teostaan ja hänen taustaansa spekuloidiin – oliko halvaantunutta setää edes olemassa, oliko hänellä kenties perhe tai jopa useampi perhe jossain, kuinka liikemies voi ottaa parin kuukauden loman yhtäkkiä jne.

Helena Hakola-Louko, Tarja Päivärinne

Marainin kirjan *Tre donne* kielestä on jo todettu, että se noudatti päähenkilöidensä ajatusmaailmaa ja sosiaalista asemaa. Kielestä löytyi lisäksi herkullisia yksityiskohtia sen henkilögallerian kuvauksessa ja sanontoja, joista osa on tuttuja suomen kielessäkin. Alla muutamia esimerkkejä kirjasta:

Henkilökuvausta:

cretino/-a	typerys
cavolo/-a	typerys
papero/-a	typerys
barbone	kulkuri
perdigiorno	tyhjäntoimittaja
portento	ihmeolento

François

- Dio dell'amore
- Dono di Dio
- Principe con le ali
- Novello Ermes alette alle caviglie

Gesuina

- Maga delle iniezioni
- Regina della siringa

Maria

- La bella addormentata nel bosco (in coma)
- Che mangia libri
- Che sta sempre col naso dentro i libri
- Che sta sempre con il naso tra le pagine di un libro
- Che ha il naso sempre in mezzo ai libri

Sanontoja:

- Tanti le corrono dietro – monet (miehet) juoksevat hänen perässään (nonnan)
- Chiuso come un riccio – sulkeutunut kuin siili
- Pagare sull'unghia – maksaa heti käteisellä
- Avere il fuoco al sedere – tuli pyllyn alla

- A fior di acqua – veden pinnalla
- A caval donato non si guarda in bocca – ei ole lahjahevosen suuhun katsomista
- Tengo la guardia alta – olen varovainen
- Mandare a gambe all'aria – kaatua
- Sputare il rospo – kakistaa totuus julki
- Fare la frittata dopo avere rotto le uova – vastata möhläyksensä seurauksista
- Tirare la cinghia – kiristää vyötä
- Tirare a sorte – arpoa
- Tiene la bocca cucita – pitää suu kiinni (ei saa paljastaa salaisuutta)

Keskustakirjasto Oodi

Antiikin mytologiaa

Helsingin työväenopisto, Ke 17 – 18.30
Stoa, luentosali, Turunlinnantie 1. Vapaa pääsy.

FT Ari Saastamoinen

Antiikin Kreikan ja Rooman myytit ovat vaikuttaneet paljon myöhempiin eurooppalaiseen kirjallisuuteen ja kuvataiteisiin. Luentosarjassa tutustutaan tärkeimpiin myytteihin ja niiden jälkivaikutukseen.

- Ke 16.1.2019 Argonauttien retket
- Ke 6.2.2019 Troijan sota ja Odysseuksen harharetket
- Ke 13.2.2019 Roomalaisia myyttejä kuningas- ja tasavallanajalta

Argo di Lorenzo Costa (1500-1530).

Antiikin kulttuurikohteita Italiassa

Helsingin työväenopisto, To 18.45 - 20.15
Kanneltalo, auditorio, Klaneettitien 5

FT Ari Saastamoinen

- 17.1.2019 Ostia
- 24.1.2019 Pompeii
- 31.1.2019 Herculaneum

Pompeijin freskoja.

Taiteen voimaa! Maalaustaiteen merkkiteoksia.

Helsingin työväenopisto, Pohjois-Haagan toimipiste, luokka 3/Sali, Näyttelijäntie 14.

FM Leena Reinilä

Ma 21.1.2019 Klo 12-13.30

Gianlorenzo Bernini: *Pyhän Teresan hurmio* ja
Caravaggio: *Ateria Emmauksessa*

Caravaggio: *Cena in Emmaus* (1601-1602).

KLUBIN KUULUMISIA

Greta Holmström In memoriam

Greta Firenzessä 3.10.2015. Kuva Enneli Poli.

Ystävämme Greta on poissa

Ystävämme ja Klubimme jäsen Greta Holmström jätti meidät sairauden murtamana 23. päivänä joulukuuta 2018. Tammikuun ensimmäisenä päivänä 2019 hän olisi täyttänyt 84 vuotta.

Ne, joilla oli ollut tilaisuus jutella useammin Gretan kanssa, muistavat hänet lämpimänä, iloisena ja rankoista kokemuksistaan huolimatta aina optimistisena ihmisenä.

Itse tutustuin Gretaan yli kolmekymmentä vuotta sitten, ja ystävästyimme heti. Greta oli suuri Italian ystävä, myös työnsä takia, joka oli kannustanut häntä aloittamaan italian opinnot. Greta oli ahkera ja aina iloinen opiskelija, joka täydensi taitojaan lukuisilla Italian matkoilla. Vuonna 1987 hän kävi meillä Firenzessä yhdessä miehensä kanssa, ja vuonna 1990 hän jopa yhdisti hovin ja hyödyn ottaen osaa Firenzessä järjestettyyn kielikurssiin.

Erityinen paikka Italiassa Gretan sydämessä oli Pyhän Fransiskuksen Assisilla.

Ehkä yksi Gretan positiivisuuden salaisuus oli se, että hän oli aina valmis kohtaamaan sekä uusia ihmisiä, että uusia kokemuksia. Tämän vuosituhannen alkupuolella hän kertoi minulle

päätöksestään tehdä joka kuukausi jokin matka, päätös josta hän sitten pitikin kiinni. Usein nämä matkat suuntautuivat Ruotsiin, jossa hänellä oli vanhoja ystäviä Birgittalaisluostarissa.

Toinen Gretan salaisuus on varmaankin se äidillinen lämpö, jonka aina vaistosi Gretan lähellä. Tämä lämpö ja huolehtiminen tuli esille sekä Gretan järjestämissä herkkupöydissä, että hänen esitellessään minulle lapsenlapsiaan Helsingissä tai heidän Italian matkoillaan.

Iso lämmin halaus Gretalle hänen nyt aloittaessaan uuden elämän.

Enneli Poli

Gretan joulukortti
lähetytetty 17.12.2018

Gretan joulukortti saapui sunnuntaina 23.12.2018

Ahkera opiskelija –
Vasemmalla 1990 Italian
kurssilla Firenzessä.
Vasemmalta Leena,
Greta, Enneli (ope),
Napoleone (esperto vini),
Sirkku
(ohjelmavastaava),
Raffaele (apuo).

Uskollisesti kesä kesän jälkeen
kurssilla – Tässä Crimi-kurssi
vuonna 2018. (Kuvassa vain
osa kurssilaisista, monet yhtä
uskollisia kuin Greta.)

Kursseilla 1990 — 2018

Klubin kanssa oopperaan - Aida perjantaina 12.4.2018

Egyptiläisaihe innoitti säveltäjämestari **Giuseppe Verdin** luomaan loistokasta musiikkia. Aida on kokeneen mestarin työtä. Ooppera on täynnä tarttuvia aiheita ja musiikin teemat nappaavat katsojan tunteet tiukasti otteeseensa. Juhlamarssi raikuvine trumpetteineen on oopperakirjallisuuden sytyttävimpiä kohtauksia. Ei ihme, että Aidan musiikki kulkee aikojen halki.

Klubilaisille on vielä pari paikkaa vapaana **huhtikuun 12. päivän esitykseen**. Tuttuun tapaan tutustumme italiankieliseen juoniselostukseen ennen oopperaa.

Ilmoittautumiset pe 25.1.2019 mennessä

Helenalle: hhl@louko.com

Oopperan hinta on 57€/hlö. Paikkasi varmistat maksamalla lippusi ilmoittautumisen yhteydessä klubin pankkitilille FI88 1544 3000 0229 67.

Klubin kotisivut

Klubin sähköpostiosoite, johon voi lähettää Klubin asioihin liittyvää postia on:

italia-klubi@italia-klubi.fi

Luo oma tunnuksesi ja rekisteröidy Klubin sivuilla alla olevia ohjeita seuraten.

Rekisteröitymällä jäseneksi pääset lukemaan Klubin jäsenlehtiä kohdasta **Riflessi d'Italia** ja **Arkisto**. Rekisteröitymistä tarvitaan siis **vain** digiarkiston materiaalin lukemiseen. Kaikki muut tiedot kotisivuilla ovat julkisia.

Jäseneksi voit liittyä täyttämällä yhteystietosi kohdassa Jäsenistö – **Liity jäseneksi**.

Rekisteröityminen tapahtuu seuraavasti:

1. Mene kotisivujen Etusivulle:
<https://italia-klubi.fi>
2. Klikkaa painiketta ”Rekisteröidy” (tai ”Registrati”) – painike löytyy myös muilta kotisivujen lehdiltä
3. Sivulle aukeaa näyttö, johon syötetään Etunimi, Sukunimi, Sähköpostiosoite, Käyttäjätunnus (valitse itse haluamasi), Salasana (keksi itse salasana) ja Salasana toistamiseen.
4. Klikkaa painiketta ”Rekisteröidy”, jolloin ylläpitoon lähtee viesti, että olet rekisteröitynyt.
5. Ylläpito tarkistaa, että jäsenmaksu on maksettu ja hyväksyy rekisteröinnin.
6. Saat rekisteröinnin hyväksymisestä viestin sähköpostiisi, jossa on linkki kirjautumista varten.

Kirjautumisohjeet, kun olet jo rekisteröitynyt ja sinulla on tunnus ja salasana:

1. Mene kotisivujen Etusivulle: <https://italia-klubi.fi> ja klikkaa painiketta "Kirjaudu sisään" tai klikkaa sähköpostitse saamaasi linkkiä
2. Sivulle aukeaa näyttö, johon syötetään Käyttäjätunnus ja Salasana (ne omavalintaiset, joilla rekisteröidyit)
3. Klikkaa painiketta "Kirjaudu sisään" (tai "Accedi" – painike löytyy myös muilta kotisivujen lehdiltä)
4. Arkistoon pääsee viemällä kursori **Riflessi d'Italia** -otsikon kohdalle ja sitten sen alla olevan "**Arkisto**" -sanon kohdalle. Arkiston viereen avautuu pudotusvalikkona vuosiluvut, joita klikkaamalla pääset halutun vuoden materiaaliin.

Seuraa Italia-klubia netissä

Kotisivut: <https://italia-klubi.fi>

Klubin FB-sivu:

<https://www.facebook.com/Italiaklubi>

Liity klubin FB-ryhmään:

<https://www.facebook.com/groups/763533353774019>

Seuraa Marco Vichiä netissä

<http://www.marcovichi.it>

Marco Vichin suomalaisen Fan Clubin FB-sivu:

<https://www.facebook.com/Marco-Vichi-Fan-Club-Finlandia-262252267498476>

Liity Marcon suomalaisen Fan Clubin FB-ryhmään:

<https://www.facebook.com/groups/1630415320610859>